

Miloš Knor K(n)oření života

Miloš Knor: K(n)oření života

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cpress.cz
www.albatrosmedia.cz

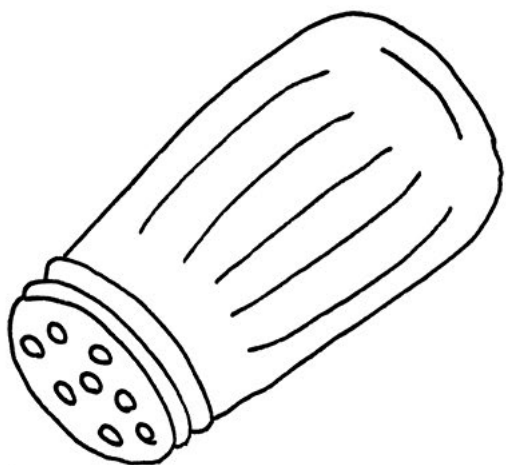

Miloš Knor
Miloš Knor: K(n)oření života – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

Miloš Knor K(n)oření života

X E
F D K
W B
J I L V
Q C O
T S M

Úvod

Tato kniha sestává z glos, poznámek a postřehů, které jsem dával dohromady od roku 2021. Dovolím si tedy začít pěkně od začátku. Novým rokem 2021.

Minulý rok, tedy ten s číslovkou 2020, byl hodně specifický a obávám se, že ani ten letošní nijak zvláště nevystoupí z jeho stínu. Jak dlouho asi budeme letos v karanténě a jak dlouho to ještě vydržíme?

Nechci však všet hlavu hned ve svém prvním povídání, ale mám-li být upřímný (a to já bych opravdu rád), tak se mi už pozitiva hledají jen těžko. Ale každý z vás má svých starostí dost, takže zde rozhodně není místo pro ty moje.

Co nás letos čeká, neví nikdo, ale upřímně, to nebylo jisté nikdy, takže zas takový rozdíl to není. Při vši té nejistotě, kterou život přinášel, přináší a navždy přinášet bude, jsou tu pevné body, jichž se můžeme chytit a držet. Tak například je jisté, že rok dva tisíce dvacet jedna začíná lednem. I když, tahle jistota také neplatí všude, ale u nás, podle gregoriánského kalendáře, to tak je. Ti, kteří slaví nový rok podle kalendáře juliánského, ho přivítají o čtrnáct dní později a například v Číně je nový rok plovoucí. A může nastat mezi dvacátým prvním lednem až jednadvacátým únorem. A v Orientu to bývá až prvním jarním dnem.

Začátek roku tedy není zrovna jistota, jak jsem se zprvu domníval. To už bude větší spoleh na ten první jarní den. I když, ten je jednou dvacátého, jindy zas jednadvacátého. Odchylka sice malá, ale přece jen tam je. Velikonoce, které jsou závislé na prvním jarním úplňku, také nelze brát jako pevný bod v kalendáři, takže je sice jisté, že Velikonoce budou, ale nikdo přesně neví kdy, dokud se

nekoukne do kalendáře. Držet se tedy těchto variabilních svátků a termínů také žádné pevné záchytné body nepřináší. Teď vám může připadat, že se do toho roku dva tisíce dvacet jedna vrháme po hlavě, bez rozmyslu a bez jistoty.

Máte pravdu. Do tohoto, stejně jako do těch roků minulých, opravdu skáčeme rovnýma nohama a nikdo nám nic negarantuje.

Já vám také nic zaručit nedokážu. Mohu vám jen slíbit, že se vám v této knize a v každém svém projektu pokusím zvednout náladu, nebo ji alespoň nepokazit. Budu se snažit, ale jak jsem už říkal, zaručit vám to nemohu.

Přeji vám všem, aby byl každý nový rok pro vás úspěšný. Abyste vy i vaši blízcí byli zdraví, veselí a šťastní. Aby si každý z vás mohl koncem roku říct: Stálo to za to žít. Ať už je rok 2021, nebo každý další.

Ananas

Na následujících řádcích se vám rád pochlubím pěstitelskými úspěchy mé ženy, která má tendenci zasadit všechno, co jen trošku slibuje, že se rozroste. Pokud má zasazovaná věc ještě navíc ambici, že i zaplodí, pak je jisté, že to půjde do květináče.

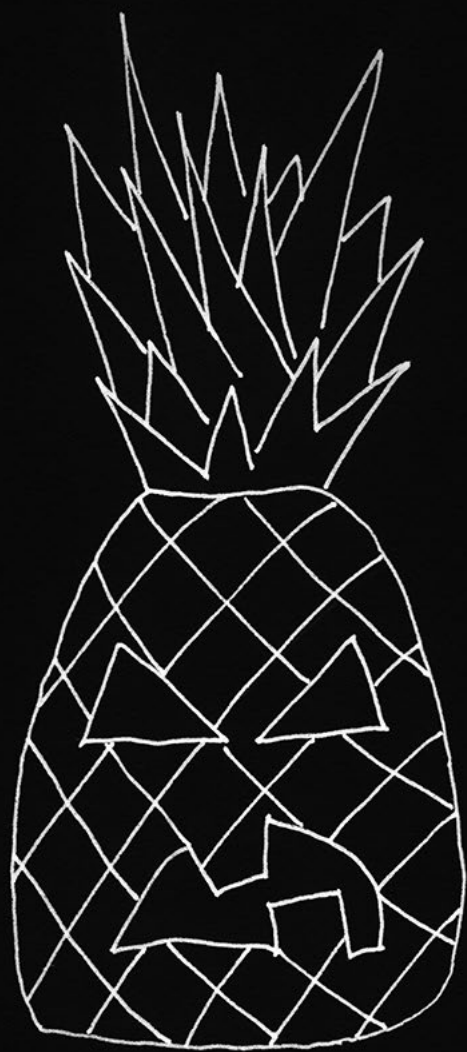
K posledním manželčiným majstrštykům patří ananas. Pro většinu z vás to asi nebude zas tak fantastický úspěch jako pro mě, ale kdyby se náhodou chtěl někdo inspirovat a nevěděl by, jak na to, je tu pro něj k dispozici má malá zahradnická poradna.

Začíná se tím, že si domů přinesete ananas. Ovšem je třeba, abyste už v obchodě vybrali ananas zdravě čerstvý a nepřežralý. To manželka zkouší tak, že se pokusí z ananasové růžice vytrhnout jeden list. Pokud to jde, není už ananas vhodný k pěstování, ale pokud se vám to nepodaří, máte ten správný plod.

Objevíte-li v obchodě ananasy s vytrhanými listy, pak vězte, že tam před chvilkou byla moje žena a hledala plod, který by se dal množit. Pokud takový najde, pak z něj doma nožem odkrojí listy, což dělá tak, že do ananasu vrazí nůž a pak listovou růžici obkrouží takovým způsobem, že ji nakonec vytáhne, podobně jako špunt z lahve.

Tu pak následně vloží do nádoby s vodou, kterou potom několik týdnů přenáší různě po bytě, protože to všude překáží, a navíc hrozí, že bych to ještě nakonec převrhl.

Když růžice spustí kořínky, přenáší manželka rostlinku i s vodou nadále po domě, protože ty kořeny prý musí být dlouhé. Jakmile nazná, že kořenový systém nového ananasu je dostatečně připraven na cestu do země, vrazí ho do květináče a zasype vhodným substrátem. Květináč s rostlinou pak někam postaví. Obvykle

do mé pracovny. Protože ananasu trvá tři až pět let, než zaplodí, a manželka si nenechá ujít šanci rozjíždět další a další pokusy, máme jich doma mnoho. Opravdu mnoho.

Ze začátku je to poměrně pěkná cestovní kytička, která tráví zimu doma a na léto je vynášíme ven. Zpočátku pěkné a roztomile malé lístečky se však brzy rozrostou do přibližně metrových, nevzhledných, tvrdých listů vyzbrojených na koncích velice ostrým pilovitým bodcem, který má jedinou funkci – bodat do mě. Ananasů máme v zimním období doma tolik, že dostat se v mé pracovně ke stolu je výkon hodný Indiana Jonese. A uniknout bolestivým zraněním je prakticky nemožné. Proto mívám v zimě popíchané a rozedřené nohy od chodidel ke kolenům z toho, jak se snažím projít, a v létě pak rozpíchaný hrudník a pořezané uši od toho, jak ananasy vynáším ven na sluníčko.

Když to takhle děláte dost dlouho, průměrně čtyři roky, tak vám najednou, zničehonic z prostředka té nevzhledné a agresivní kytky vyrazí květ a záhy vám doma roste váš vlastní ananas.

Manželka si někde přečetla, že květ i plod nádherně voní. Já však nic necítil a ve snaze přičichnout si zblízka jsem si popíchal nos i ústa a jen tak tak si zachránil oko. Než plod dozraje, trvá to dlouho. Pár měsíců, klidně i půl roku. Pak se ale můžete těšit na ten nejsladší, nejchutnější a nejčerstvější ananas, jaký si jen dovedete představit.

Akorát se vám těžko konzumuje, protože když jste ho šli sklidit, popíchaly vás jeho listy v obličejí tak škaredě, že se vám jen těžko otevírá pusa.

Závěr je takový, že ananas se doma vypěstovat dá, ale abyste si ho mohli vychutnat, potřebujete někoho šikovného, jako je moje žena, a někoho méně nešikovného, než jsem já.

Plnění myčky

Nicnedělání v covidovém roce bylo otravné a nekonečné, a tak abych se nezbláznil, musel jsem si najít jinou zábavu než práci.

Od března jsem se zdokonaloval v mnoha věcech, ale asi nejdále jsem to dotáhl u plnění myčky.

Chápu, že pro někoho, no zřejmě pro většinu z vás, je to spíše denní rutina, nad níž ani nepřemýšlíte. Ono ani není divu. Mnoho lidí, kteří si udělali koníček ze skládání nádobí do myčky, asi nebude. Já jsem se v tom však našel a myslím si, že jsem tuto činnost dotáhl k dokonalosti.

Začínám příborovou zásuvkou, kterou mám pomyslně rozdělenou do mnoha sekcí. Jako první umístím příborové nože, proti nim vidličky, vedle vidliček pak lžíce, lžičky a malé vidličky. Vlastní oddělení patří nožům kuchyňským. Ty skládám proti sobě zrcadlově obráceně, abych uspořil místo.

Následuje horní a spodní koš, které plním současně. Do dolního koše dávám talíře klubové, mělké, hluboké i dezertní, i když ty někdy umístím i do koše horního. To podle situace a výhledu dalšího použitého nádobí. Chce to hodně přemýšlení a flexibilních změn, jež je třeba učinit i několikrát za minutu. To znamená, že například ony dezertní talíře změní během nakládání i několikrát svou pozici.

Práce s myčkou pro mě představuje něco jako 3D puzzle nebo tetris, i když přijdou chvíle, kdy musím nad následujícím tahem přemýšlet stejně soustředěně a patřičně dlouho jako šachový velmistr v partii, která rozhodne o mistru světa. Mimochodem, kdyby se konalo mistrovství světa v plnění myčky, nebál bych se zúčastnit a reprezentovat naši zemi, přičemž si myslím, že bych nijak nepřestřelil, kdybych už dopředu slíbil medaili.

Manželka sice tvrdí, že kdyby taková soutěž byla, nešlo by v ní jistě jen o maximální naplnění, ale také o čas – a ten já prý mám hrozný.

To je a není pravda. Myčku totiž naplním poměrně rychle, ale když ji pak pohledem zkontroluji, vidím chyby, které musím napravit. Mnohdy pak zdánlivě zanedbatelnou manipulací a záměnou stanovišť získám více místa na další horu nádobí. Například: Ze spodního koše vyndám hrnec, pánev a skleničku na víno, z horního dolů přemístím malé talířky, čímž mi nahoře vznikne místo na hrnec. Následně dolů vrátím pánev, kterou ale lišácky zapřu za talíře, takže ji mohu mýt na stojato. Pak v dolním koši najdu nové místo pro sklenku na víno a vznikne mi prostor, kam jde bez problémů přidat ještě jedno plastové prkýnko na maso, to ale není třeba mýt, neboť momentálně není žádné zašpiněné, takže myčku zapínám trochu v nervech, protože to místo na prkýnko zeje prázdnotou.

Ano, trvá to déle a asi to nemá ani smysl, takže bych medaili zřejmě nezískal. Stahuji tedy svou účast na mistrovství světa v myčkování, začínám se zdokonalovat ve vytírání a brzy všem vytřu zrak.

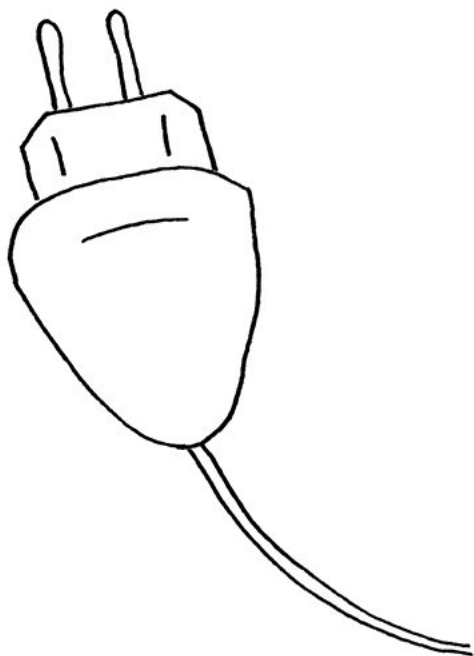
Zásuvka a objímka

Jsem všeobecně zručným kutilem a umím si poradit s kdejakou opravou.

Za všechny mé majstrštyky stojí za připomenutí bravurní oprava utrženého bubnu u pračky, recalibrace pohybového senzoru u zrcadla, případně dávná oprava kalkulačky. Mimochodem, ta oprava kalkulačky vstoupila do dějin mého, ale možná i světového opravárenství. Nebude na škodu, když pro lepší kontext připomenu, že mi jednou ve škole přestala fungovat kalkulačka. Byl jsem tehdy na střední. O přestávce jsem kalkulačku otevřel. Uvnitř byl jeden tištěný spoj, gumová klávesnice a jakási drobná elektro-součástka, která mi při otevírání vypadla a já už nevěděl, kam ji vrátit. Při nejlepším vůli jsem nepřišel na to, kam patří, tak jsem ji vyhodil a kalkulačku zase zavřel bez ní. Funguje dodnes. I bez té podivné součástky, která, jak se ukázalo, tam byla nanic. Senzor u zrcadla, který zatuhl na rozsvíceno, jsem zase opravil tak, že jsem odmontoval sklo a jediným, ale ostrým a přesně mířeným poklepem kladívka jsem čidlo rozchodil, nebo jak já odborně říkám – recalibroval. Utržený buben pračky jsem opravil tak, že jsem jej zavěsil na náhradní závěs. Byly tam totiž dva vedle sebe. Asi kdyby jeden upadl, což se po deseti letech opravdu stalo.

Tolik některé mé úspěchy.

Nevím přesně proč, ale celý život si rozumím s elektrickým proudem a jeho vedením. Nejsem školený odborník. Pravda, měl jsem tento předmět i na zemědělské škole, kam jsem chodil, ale tam šlo spíše o počítání a v tom jsem nijak nevynikal. Když se ale podívám na elektrický problém, nevím proč, ale úplně jasně, přesně a dokonale vidím, kudy elektrické napětí poteče a jak mám

spojovat a řadit spotřebiče a vypínače. Nemám pro to vysvětlení. Je to prostě fakt.

Nedávno mě manželka požádala, abych jí připravil skrytou zásuvku v naší knihovně, neboť si do posledního patra skříně hodlá instalovat různé dekorace, z nichž některé svítí, a potřebují zapojit do elektrické sítě. Protože mi to pálí jak žehlička nastavené na bavlnu, nechal jsem si už při montáži knihovny vyvést do jejího nitra vodič s elektřinou, kdyby byl náhodou někdy třeba.

Vystěhoval jsem skřín, vše si naměřil a pak jsem skrz provrtal díru, kudy jsem hodlal protáhnout kabel. Přestože jsem dle pravidla „dvakrát měř, jednou řež“ měřil raději třikrát, vyvrtal jsem díru o čtyři centimetry dál, protože jsem nevzal do úvahy tloušťku stěny. Napodruhé to už ale vyšlo. Protáhl jsem tedy kabel, vzal si čelovku, abych si mohl posvítit, a vnořil se do útrob skříně. Kleště, šroubovák, svorky, izolace, zkoušečka – a za pár minut bylo vše hotovo.

Manželka si přinesla vánoční výzdobu na zkoušku, vše nainstalovala a už už se chystala rozsvítit, když na mě najednou volá: „Pane elektrikáři, jak tu mám zapojit ten světelný řetěz?“ „No, strčte to do zásuvky, paninko,“ odpověděl jsem ve stejně žertovném duchu. „Tady ale žádná není,“ opáčila manželka. To mě rozčílilo. Tak já tady půl dne přidělávám zásuvku, a ona tam není!? Děláš si ze mě legraci? „Ustup, ukážu ti, kde je,“ prohlásil jsem s trochou opovržení v hlase. Pak jsem ležérně levou rukou odsunul dekoraci a pravicí jsem ukázal do rohu skříně, kam jsem místo zásuvky namontoval objímku na žárovku.

Suchý únor

Únor – stejně jako všechny ostatní měsíce – oplývá mnoha pranostikami. Není nikdo, kdo by neznal „únor bílý, pole sílí“, případně „na Hromnice o hodinu více“, ale našel jsem i „jestli únor honí mraky, březen staví sněhuláky“ nebo „když v únoru mráz ostro drží, to dlouho již nepodrží“.

V zásadě podle pranostik platí, že jak je v únoru, tak nebude v březnu. Tedy teplý únor, studený březen a obráceně. Tolik staré dobré klasické pranostiky.

K únoru se váže i moderní nepranostika, či spíše předsevzetí, výzva, anebo chcete-li, jak my mladí říkáme, challenge. Ano, mířím k takzvanému suchému únoru. To funguje tak, že se v únoru vyhýbáme pití alkoholu a pro každého, kdo to dokáže, stojí na konci snažení zasloužená odměna. Třeba v podobě pokračující abstinence, což je více než chvályhodné, případně kvalitní opíječky o prvním březnovém víkendů, což sice není chvályhodné vůbec, ale má to také něco do sebe.

Moje manželka vyhláší suchý únor každým rokem, a přestože se opravdu poctivě snaží, nikdy to nedokáže. Hlavně díky svým vrozeným schopnostem, které ji neustále nutí vypít vše, co se před ní objeví. Rozumějte mi však správně. Manželka není alkoholik. Ona vypije opravdu cokoli, co před ní postavíte. Klidně čistou vodu. Tu má upřímně nejraději. Jen aby nedošlo k mýlce. Ona vypije opravdu cokoli, ale cokoli pitného. Nepije olej, ocet, lák z okurek ani z nakládaných cibulek. Nepije benzín, ředidlo ani louh. Avšak všechno ostatní, co se pít dá, před ní nevydrží ani dvě minuty. Není to ani tak dáno její neutuchající žíznivostí, jako spíše jejím temperamentem. Moje manželka má totiž přemíru energie,

kteřou se sice snaží krotit, ale protože má už za sebou nějaké životní zkušenosti, tak ví, že ač se snaží sebevíc, nadále hrozí reálné nebezpečí, že zničehonic vykopne nohou do prostoru, rozmáchne se rukama, nečekaně se ve zlomku sekundy předkloní, zakloní, otočí nebo upadne. Navíc má po nemoci sníženou schopnost orientace, takže jsem byl už několikrát svědkem toho, jak se například snaží projít dveřmi o půl metru dřív, než k nim dojde, což nevyhnutelně vede k tomu, že naráží do futer.

Ona to ví, počítá s tím, opravdu se snaží, ale už s tím nebojuje. Snaží se nepříjemnostem vycházejícím z jejího chaotického a nahodilého pohybování předcházet. Když se manželka vyskytne někde, kde je nablízku pití, udělá všechno pro to, aby zabránila nevyhnutelnému vylití nápoje tím, že ho okamžitě vypije. Doma to víme a nedoléváme jí, ale když jsme na návštěvě či v restauraci, nikdo o jejím problémečku neví, a tak jí dolévají a ona pije.

Protože tato situace už trvá docela dlouho, vypěstovala si manželka reflexní chování, kdy intuitivně dopíjí cokoliv pitného v jejím dosahu ve snaze zabránit rozlítí.

Tato vlastnost se jí stala osudnou zrovna nedávno. Na návštěvu přijeli manželčini rodiče z Moravy, a tak se všude po domě začaly objevovat panáky slivovice. Protože moje paní neustále množí nějaké rostliny, máme na všech možných místech kytičky ve vodě, které hodlá rozmnožovat.

Rýmovník, co se k její spokojenosti již celkem pěkně rozkořenil v panákové skleničce, vyndala a zasadila do květináčku. Pak pohledem zaregistrovala pěkně dolitého panáčka slivovice a reflexivně ho kopl do sebe. I s trochou písku na dně, který tam dala proto, aby si někdo náhodou skleničku nepopletl a nevypil.

S pískem skřípajícím mezi zuby se otočila na mě a povídá: „Ti naši se úplně zbláznili, nejenže si místo slivovice nalejvají nějakou smradlavou vodu, ještě si do toho sypou písek.“

Xylofon

Naše dcera dostala od Ježíška xylofon. Je to krásný hudební nástroj a Ježíšek to jistě myslel dobře a vůbec ho nepodezírám z toho, že by chtěl rodičům děcka podarovaného perkusním nástrojem způsobit hučení v hlavě, závratě či ztrátu sluchu. Ježíšek i rodiče vědí, že žádný učený z nebe nespadol, takže je třeba cvičit, cvičit a cvičit, než nejen hru na hudební nástroj, ale jakoukoliv lidskou činnost dovedete k dokonalosti. Je pravda, že se najdou i případy, kdy dvacet čtyři hodin tréninku denně po dobu pěti let nestačí ani na průměr, ale takových jedinců je podprůměrně málo.

Dcera své nadšení z dárku projevuje denně a jako znalec musím říct, že ještě nějakou chvíli potrvá, než nám zahraje pěknou melodii. Je malá a upřímně nic víc než buch, buch, klep, klep, prásk, třísk jsem ani nečekal.

S tímto stavem se však nehodlal smířit dědeček, který k nám přijel na Vánoce. Ona u nás byla i babička, ale ta se do výuky malé xylofonistky nezapojila. Dokonce to rozmlouvala i dědovi, kterému říkala. Cituji doslova: „Dej s tím už pokoj, staré, kdo to má pořád poslouchat.“

Tady nutno připomenout, že dědeček, tedy tchán, je krom jiných dovedností také celoživotní muzikant a dokáže zahrát opravdu na cokoliv.

Zavrhnul však, že by tak malé děcko učil stupnice a noty. Rozhodl se pro starý dobrý barevný zápis. Všichni to znáte. Xylofon má barevně odlišená ozvučná dřívka, takže laik nemusí hrát podle not, ale jen kopíruje barevný tónosled.

Dědeček barevně napsal „Ovčáci čtveráci“ z hlavy, pak ale chtěl naší holčičce připravit více jednoduchých písniček. Chtěli jsme

mu pomoci a trochu ulevit, a tak jsme mu poradili, že se s tím nemusí pachtit, protože jsme si jisti, že takových barevných návodů najdeme na internetu hromadu. Dědeček si tedy vzal tablet a začal „googlit“ barevné partitury. Našel jich obrovské množství. Byl s nimi však jeden problém. Žádná barevně nekorespondovala s naším barevným rozmístěním na xylofonu.

Dědeček to tak nehodlal nechat a dva dny poctivě a velice pečlivě hledal zápis, jenž by se co nejvíce shodoval s naším barevným provedením. Byla to těžká a náročná práce, kterou mu navíc několikrát za hodinu ztrpčovala babička svým: „Vykašli se na to, staré, stejně nic nenajdeš, protože tomu nerozumíš.“

Dědeček se však nevzdal, a nakonec našel barevný zápis, který se takřka shodoval s naším vyvedením. Až na jedinou výjimku. Dřívko zapsané v internetovém návodu jako černé bylo u nás bílé. Ostatní barvy však perfektně souhlasily.

A tady se projevil dědečkův talent. Vzal tlustý lihový fix černé barvy a na bílé dřívko napsal velkým písmem „černá“.

A při tom mu nedošlo, že naše dcera ještě vůbec neumí číst.

Dubičák

Kousek za domem mých rodičů je kopec. Velký kopec. Je nejvyšší v širokém okolí a od pradávna se tam provozují zimní aktivity. Chodil jsem tam jako kluk s mámou, tátou a s bráchou. Byla to dřevní doba lyžování v rozvinutém socialismu a o výdobytcích moderní lyžařské společnosti jsme si mohli nechat zdát. Tehdy se tam jezdilo na saních, sem tam se objevil nějaký běžkař, a hlavně tam byli lyžaři, kteří sjížděli svah tehdy moderně, s nohama k sobě přilepenýma tak na těsno, že by se mezi nimi nedal protáhnout ani list papíru.

A pod svahem lyže dolů a pěšky do kopce. Pamatuji si, že jsem úplně nahoru vyšel snad jen jednou. Prostě jsem na to neměl sílu nebo vůli, to nevím. Vyjít nahoru byla hrozná dřina, a tak jsem to obvyčejně v půlce vzdal. Připnul si lyže a sjel dolů.

Když mi bylo asi třináct, přibyl na kopci lyžařský vlek. Byla to primitivní kotva, ale fungovala skvěle. Dala se půjčit za kauci padesát korun. Jako správný místní kluk jsem měl kotvičku vlastní. Sám jsem si ji vyráběl, aby mi seděla, aby výborně držela při přejezdu kladky a bez problému vyskočila na konci trati. Aby lano bylo přesně tak dlouhé, aby šlo dobře zavázat kolem pasu. Neškrtilo, ale ani neplandalo při jízdě dolů.

Kotvu později nahradila poma. Následovalo osvětlení pro večerní lyžování a svah začala upravovat rolba.

Mnoho let jsem tam nebyl. Když se mi totiž naskytla možnost lyžovat všude možné po světě, nenašel jsem si na ten můj, vlastně rodinný, kopec čas.

Až letos. Vyrazili jsme si tam s dcerou sáňkovat.

Některé věci přibýly, ale mnohé zůstalo postaru.